

ANKARA'DA ÇALIŞAN TRAFİK POLİSLERİNİN BAZI ÖZELLİKLERİ İLE ÇALIŞMA KOŞULLARI VE BU KOŞULLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ahmet ÇEVİK

Kazaların Epidemiyolojisi ve Demografisi Bilim Uzm., Emniyet Genel Müdürlüğü

Dr. Mustafa N. İLHAN

Öğr. Gör., Gazi Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı AD.

Dr. Mehmet Ali BUMİN

Prof., Gazi Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı AD.

Özet

Amaç: Bu çalışmada Ankara'da çalışan trafik polislerinin bazı özellikleri ile çalışma koşulları ve bu koşullara ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evreni Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde trafikle ilgili üç bölümde çalışan trafik polisleridir. Araştırma, her üç birimde çalışan personelden basit rasgele örnekleme yöntemiyle seçilen %25'lik bir bölüme uygulanmıştır (243 kişi).

Bulgular: Katılımcıların; %85.2'si erkek, %74.4'ü 40 yaşından küçüktür, %81.0'i evli, % 83.9'u ortaöğretim mezunudur. %45.3'ü 10 yıldan daha uzun süredir bu mesleği yapmaktadır. %29.2'si günde 12 saat ve üstünde, %51.5'i vardiyalı çalışmaktadır. %78.3'ü yaptıkları işin sağlıklarını olumsuz etkilediğini düşünmektedir. 40 yaş ve üzerinde olanlar işlerini daha fazla tatmin edici, daha az sıkıcı, daha az rahatsız bulmaktadır. Kadınlar işlerini daha monoton, sıkıcı; erkekler saygın ve yararlı bulmaktadır. 10 yıldan daha fazla süredir çalışanlar işlerini daha fazla tatmin edici, saygın ve zevkli bulmaktadır. Vardiyalı çalışanlar işlerini daha tatmin edici bulmaktadır.

Tartışma: Çalışma, üzerinde çok çalışılmayan bir meslek grubunda yapılarak bu grubun özellikleri ve çalışma koşullarının belirlenmesinde kolaylaştırıcı olmayı amaçlamaktadır. Benzeri ve üzerinde pek çalışılmayan meslek gruplarında yapılacak çalışmalar, grupların özelliklerinin ve çalışma koşullarının belirlenmesini sağlayarak çalışanların sağlığının korunması ve geliştirilmesi amacıyla bu koşulların düzenlenmesini sağlayabilecektir.

Anahtar kelimeler: Trafik polisi, çalışma koşulları.

Abstract

Aim: The aim of this study is to determine the working conditions of traffic policemen working in Ankara and their characteristics which they try to keep in spite of these difficulties.

Methods: The study population included traffic policemen working in three departments of Ankara Police Department interested in traffic. The study was conducted among 25% of the staff working in these three departments (243 subjects), selected with simple random sampling method.

Results: 85.2 % of the subjects are male, 74.4 % are at age less than 40, 81.0 % are married, 83.9% are secondary school graduated. 45.3 % of the subjects are performing this profession since 10 years and more. 29.2 % are working 12 hours a day and more and 51.5% of them are shift working. 78.3% are thinking that their work affects negatively their health status. Those at age 40 and over perceive their work more satisfactory, less boring and less uncomfortable. Females find their work more monotone, boring males find it more respected and useful. The policemen working since 10 years and more find their work more satisfactory, respected and joyfully. Shift workers find it more satisfactory.

Discussion: Study was conducted on a professional group which there is not enough study conducted on aiming to be facilitative to determine the personal characteristics and working conditions of this group. Further studies focusing on similar and different no investigated professional gro-

ups, determining the characteristics and working conditions of these groups, will provide the regulation of these conditions with the aim of health prevention and promotion of the workers.

Key words: Traffic police, working conditions.

Giriş

İnsanlığın, sosyal, ekonomik ve kültürel yaşantısını değiştirerek, günümüz yaşam koşullarında büyük etkileri olan motorlu araçlar dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de giderek büyüyen ve etkili çözümler gerektiren sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Günümüz çalışma yaşamı düşünüldüğünde özellikle büyük şehirlerde insanların sabah kalktıklarında akıllarına ilk gelen; işe yetişme düşüncesi ve bu düşünceye koşut olarak trafiktir. Şimdiye kadar trafik olgusunu oluşturan öğeler üzerinde yapılan çalışmalarda göz ardı edilen ve inceleme konusu olarak ele alınmayan trafiğin içinde bulunan, hatta bulunmaktan öte onu yönlendiren trafik polisleridir.

Bu çalışmada, Türkiye'nin başkenti ve ikinci büyük kenti olan, araç sayısı sürekli artan ancak bunları karşılayabilecek yolları olmayan, sürekli protokol geçişleri olan ve trafiğin yoğun olarak yaşandığı Ankara'da, trafiği yönlendiren trafik polislerinin bazı özellikleri ile çalışma koşulları ve bu koşullara ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Araştırma Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı trafikle ilgili birimlerde yapılmıştır. Özel statülü iller kapsamında değerlendirilen Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde tüm trafik birimleri birbirlerinden ayrı bir şekilde yapılandırılmıştır (1).

Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın evreni 2001 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme, Trafik Tescil ve Bölge Trafik Şube Müdürlükleri'nde çalışan trafik polisleridir. Araştırmanın veri toplama aşaması 2001 yılı Kasım ve Aralık aylarında yapılmıştır. Bu dönemde birimlerde toplam 973 kişi çalışmaktadır. Araştırma anketi, her üç birimde çalışan personelin ayrı ayrı listesi yapılarak, basit rasgele örnekleme yöntemiyle her bölümden seçilen %25'lik bir bölüme uygulanmış ve bu kişilerin tamamına ulaşılmıştır (243 kişi).

Uygulamadan önce formun 15 kişi üzerinde pilot uygulaması yapılmıştır. Form daha sonra katılımcılara dağıtılmıştır. Veriler SPSS 10.0 İstatistik Paket Programına girilerek değerlendirilmiştir. İstatistiksel karşılaştırmalarda ki-kare testi, t-testi ve varyans analizi kullanılmış, önemlilik derecesi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular

Katılımcıların yaş ortalaması 34.91 ± 7.70 (median 36.0)'dur. % 85.2'si (207 kişi) erkek, % 14.8'i (36 kişi) kadındır; erkeklerin yaş ortalaması 36.05 ± 7.40 (median 38.0), kadınların yaş ortalaması 28.33 ± 6.04 (median 26.5)'dur ($p=0.001$). % 81.0'i (196 kişi) evli, % 19.0'u (46 kişi) bekar/duldur. %83.9'u (203 kişi) ortaöğretim, %16.1'i ise (39 kişi) yükseköğretim mezunudur.

Polislerin %53.9'u (131 kişi) Trafik Denetleme, %37.0'i (90 kişi) Bölge Trafik ve % 9.1'i (22 kişi) Trafik Tescil Şube Müdürlüklerinde çalışmaktaydı. Sırasıyla bu birimlerde çalışanların yaş ortalamaları 31.54 ± 6.84 , 34.68 ± 7.94 , 36.81 ± 6.13 'dür ($p=0.129$). Bu birimlerde çalışanların ortalama çalışma süreleri sırasıyla, 6.48 ± 5.97 , 14.26 ± 5.06 , 7.73 ± 8.04 'dür ($p=0.001$), Fark bölge trafikte çalışanların daha uzun süredir bu görevi yapmalarından kaynaklanmaktadır.

Katılımcıların; %54.7'si (133 kişi) 10 yıldan daha az %45.3'ü (110 kişi) 10 yıl ve üzerinde bir süredir bu mesleği yapmaktaydı. Çalışma saatleri incelendiğinde; % 70.8'i (172 kişi) 12 saat ve altında, %29.2'si (71 kişi) 12 saat ve üstünde, % 48.5'i (117 kişi) gündüz, % 51.5'i ise (124 kişi) gece ve gündüz karışık olarak çalışmaktadırlar. Katılımcıların; %34.2'si (78 kişi) yıllık izinlerini rahat kullandıklarını belirtirken, % 65.8'i (150 kişi) izinlerini rahat kullanamadıklarını belirtmiştir. Polislere en son ne zaman izin kullandıkları sorulduğunda; %61.8'i (131 kişi) son altı ay içerisinde, % 38.2'si ise (81 kişi) daha uzun süre önce izin kullandığını belirtmiştir. Katılımcılara görevlerinin ne kadarlık bir bölümünü oturarak yaptıkları sorulduğunda, % 6.2'si (15 kişi) %76-100, % 6.6'sı (16 kişi) %51-75, %14.1'i (34 kişi) %26-50, % 46.5'i ise (112 kişi) %0-25'lik bir bölümde görevlerini oturarak yaptıklarını belirtmiştir.

Katılımcıların %66.5'i (159 kişi) genellikle si-

nema ya da tiyatroya gitmediğini, % 47.5'i (114 kişi) genellikle kitap okumadığını belirtmiştir. Katılımcılara son bir yılda hastalık dışında hekime başvurarak kontrol oldunuz mu sorusu sorularak, alınan yanıtlardan %52.9'unun (127 kişi) bir yıldan daha uzun bir süredir sağlık kontrolüne gitmediği belirlenmiştir. %26.1'inin (63 kişi) sürekli bir hastalığı (hipertansiyon, diyabet, ruhsal bozukluk v.b. sürekli ilaç kullanımını gerektiren hastalıklar)

Tablo-1: Katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum ve öğrenim durumlarına göre dağılımı

	Sayı	%
Cinsiyet (n=243)		
Erkek	207	85.2
Kadın	36	14.8
Yaş (n=242)		
20-30 arası	90	37.2
31-40 arası	90	37.2
40 dan büyük	62	25.6
Medeni Durumu (n=242)		
Evli	196	81.0
Bekar/Dul	46	19.0
Öğrenim Durumu (n=242)		
Ortaöğretim (ortaokul+lise)	203	83.9
Yükseköğretim	39	16.1

Tablo-2: Katılımcıların çalıştıkları birimler ve çalışma koşullarına göre dağılımı

	Sayı	%
Çalıştığı Birim (n=243)		
Şehir içi Trafik	131	53.9
Bölge Trafik	90	37.0
Trafik Tescil	22	9.1
Kaç Yıldır Trafik Polisi (n=240)		
1-10 arası	133	54.7
10 ve yukarı	110	45.3
Çalışma Saatleri (n=243)		
12 saat ve altı	172	70.8
12 saat üstü	71	29.2
Hangi Saatte Çalışılıyor (n=241)		
Gündüz	117	48.5
Gündüz - gece	124	51.5
Yıllık İzinleri Rahat Kullanma (n=228)		
Evet	78	34.2
Hayır	150	65.8
En Son Ne Zaman İzin Kullanıldı (n=212)		
Son 6 ay içinde	131	61.8
6 aydan sonra	81	38.2
Mesaide Oturma (n=241)		
% 76-100	15	6.2
% 51-75	16	6.6
% 26-50	34	14.1
% 0-25	112	46.5
Hiç	64	26.6

Tablo-3: Katılımcıların bazı sosyal ve sağlık özellikleri ile yapılan işin sağlığı olumsuz etkilediğini düşünme durumlarına göre dağılımı

	Sayı	%
Sinema ve Tiyatroya Gitme Sıklığı (n=239)		
15 günde bir kez	6	2.5
Ayda bir kez	19	7.9
Yılda bir kez	55	23.0
Genellikle gitmem	159	66.5
Kitap Okuma Sıklığı (n=240)		
3-4 günde bir kitap	10	4.2
Ayda bir kitap	50	20.8
Yılda bir kitap	66	27.5
Genellikle okumam	114	47.5
Aileye Zaman Ayırma Durumu (n=242)		
Evet	20	8.3
Hayır	222	91.7
Sağlık Kontrolü Olma (n=240)		
1 hafta önce	4	1.7
1 hafta - 1 ay önce	24	10.0
1 ay - 6 ay önce	29	12.1
6 ay - 1 yıl önce	56	23.3
1 yıldan daha önce	127	52.9
Sürekli Hastalığı Olma (n=241)		
Var	63	26.1
Yok	178	73.9
Yapılan İşin Sağlığı Olumsuz Etkilediğini Düşünme (n=240)		
Evet	188	78.3
Hayır	52	21.7

vardır. %78.3'ü (188 kişi) yaptıkları işin sağlıklarını olumsuz etkilediğini düşünmektedir.

40 yaş ve üzerinde olanlar işlerini daha fazla tatmin edici ($p=0.002$), daha az sıkıcı ($p=0.038$), daha az rahatsız ($p=0.002$) bulmaktadır.

Kadınlar işlerini daha monoton ($p=0.012$), daha sıkıcı ($p=0.013$) bulurken; Erkekler işlerini daha saygın ($p=0.036$), daha yararlı ($p=0.030$), daha fazla engellerle dolu bulmaktadır ($p=0.030$).

Yükseköğretim mezunu olanlar işini daha basit ($p=0.013$) bulmaktadır.

10 yıl ve üzerinde çalışanlar işlerini daha çok tatmin edici ($p=0.002$), daha çok saygın ($p=0.026$), daha fazla zevkli ($p=0.029$) bulmaktadır. 10 yıldan daha az çalışanlar işlerini daha fazla sıkıcı ($p=0.034$), daha fazla rahatsız ($p=0.016$) bulmaktadır.

Vardiyalı (gündüz/gece) çalışanlar işlerini daha tatmin edici ($p=0.015$), gündüz çalışanlar daha fazla rahatsız ($p=0.014$) olarak bulmaktadır.

Tablo-4: Katılımcıların yaş gruplarına göre işleri hakkındaki bazı düşüncelerinin dağılımı (%)

	Yaş grupları									p
	20-30			31-40			41 ve üzeri			
	Evete	Hayır	K. sız	Evete	Hayır	K. sız	Evete	Hayır	K. sız	
Cazip	24.7	62.9	12.4	26.1	59.1	14.8	36.1	44.3	19.7	0.735
Monoton	68.5	22.5	9.0	60.0	28.9	11.1	54.1	36.1	9.8	0.157
Tatmin edici	13.5	74.2	12.4	13.5	76.4	10.1	40.0	51.7	8.3	0.002
Sıkıcı	50.0	35.2	14.8	47.2	42.7	10.1	23.0	63.9	13.1	0.038
İyi	29.2	58.4	12.4	39.3	41.6	19.1	40.7	32.2	27.1	0.834
Yaratıcı	21.1	71.1	7.8	23.6	65.2	11.2	28.3	65.2	11.2	0.346
Saygın	39.3	48.3	12.4	41.6	51.7	6.7	45.0	45.0	10.0	0.419
Rahatsız	51.7	39.3	9.0	50.6	37.1	12.4	21.7	63.3	15.0	0.002
Zevkli	29.2	57.3	13.5	32.6	49.4	18.0	43.3	36.7	20.0	0.550
Yararlı	48.3	37.1	14.6	50.0	42.0	8.0	50.0	27.1	13.6	0.282
Yorucu	89.9	7.9	2.2	87.8	11.1	1.1	95.1	4.9	-	0.241
Sağlıklı	7.9	85.4	6.7	11.2	86.5	2.2	20.0	68.3	11.7	0.268
İddialı	18.6	69.8	11.6	23.9	61.4	14.8	27.6	46.6	25.9	0.667
Yapılacak çok iş	70.1	18.4	11.5	74.1	10.6	15.3	70.0	13.3	16.7	0.687
Engelle dolu	82.0	12.4	5.6	78.7	18.0	3.4	73.8	13.1	13.1	0.123
Basit	13.6	79.5	6.8	19.3	73.9	6.8	23.7	66.1	10.2	0.395
Tekrara dayalı	52.3	39.5	8.1	62.5	31.8	5.7	50.8	40.7	8.5	0.990
Başarı duy. ver.	32.6	60.7	6.7	37.1	42.7	20.2	47.5	39.0	13.5	0.593

Tablo-5: Katılımcıların cinsiyetlerine göre işleri hakkındaki bazı düşüncelerinin dağılımı (%)

İşiniz	Cinsiyet						p
	Erkek			Kadın			
	Evete	Hayır	K. sız	Evete	Hayır	K. sız	
Cazip	31.5	52.7	15.8	11.1	77.8	11.1	0.178
Monoton	58.5	30.2	11.2	80.6	16.7	2.8	0.012
Tatmin edici	21.7	68.4	9.9	11.1	75.0	13.9	0.139
Sıkıcı	37.9	49.2	12.9	66.7	22.2	11.1	0.013
İyi	39.1	42.0	18.9	19.4	63.9	16.7	0.178
Yaratıcı	25.9	60.3	13.8	11.1	77.8	11.1	0.260
Saygın	43.3	48.7	7.9	30.6	50.0	19.4	0.036
Rahatsız	41.4	46.3	13.3	58.3	33.3	8.3	0.086
Zevkli	37.9	44.3	17.7	11.1	77.8	11.1	0.107
Yararlı	55.2	33.3	11.5	30.6	55.6	13.9	0.030
Yorucu	91.2	7.8	1.0	86.1	11.1	2.8	0.273
Sağlıklı	14.3	78.3	7.4	2.8	97.2	-	0.597
İddialı	25.4	57.4	17.2	8.3	80.6	11.1	0.334
Yapılacak çok iş	69.7	14.6	15.7	80.0	14.3	5.7	0.130
Engelle dolu	80.9	13.7	5.4	66.7	19.4	13.9	0.030
Basit	18.5	73.5	8.0	16.7	77.8	5.6	0.946
Tekrara dayalı	56.3	36.2	7.5	54.3	40.0	5.7	0.988
Başarı duy. ver.	41.6	44.1	14.3	16.7	75.0	8.3	0.122

Tartışma ve Sonuç

Katılımcıların % 26.1'i sürekli bir hastalığının olduğunu söylemiştir. Ancak araştırmaya katılanların yaşlarının %74.4'ünün genç nüfus olarak tanımlanabilecek 40 yaş ve altında olduğu göz önüne alındığında sürekli hastalığı olanların sayısının oldukça fazla olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılanların %1.7'si 1 hafta önce, % 10.0'ı 1 hafta ile 1 ay içerisinde, % 12.1'i son 1 ay ile 6 ay içerisinde, %23.3'ü son 6 ay ile 1 yıl içe-

risinde sağlık kontrolünden geçmiş, %52.9'u ise en azından 1 yıldan daha uzun bir süredir kontrolle gitmemiştir. Burada polislerin yarısından fazlasının son 1 yıldır sağlık kontrolünden geçmediğini söylemek uygun olabileceği gibi, yaklaşık yarısının da sağlık kontrolünden anlaşılan muayene/televade ise bu hizmeti almak zorunda kaldığını söylemek de olasıdır.

Kadın polislerin işlerini monoton ve sıkıcı bulmalarının, ağırlıklı olarak masa başı görevi yapmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Tablo-6: Katılımcıların öğrenim durumlarına göre işleri hakkındaki bazı düşüncelerinin dağılımı (%)

İşiniz	Öğrenim durumu						p
	Orta öğretim			Yüksek okul			
	Evet	Hayır	K.sız	Evet	Hayır	K.sız	
Cazip	30.0	55.5	14.5	21.1	60.5	18.4	0.262
Monoton	62.7	28.4	9.0	59.0	25.6	15.4	0.388
Tatmin edici	21.6	67.8	10.6	12.8	76.9	10.3	0.375
Sıkıcı	42.0	45.0	13.0	44.7	44.7	10.5	0.665
İyi	36.4	44.9	18.7	35.9	46.2	17.9	0.983
Yaratıcı	25.0	61.0	14.0	17.9	71.8	10.3	0.754
Saygın	43.7	46.7	9.5	30.8	59.0	10.3	0.225
Rahatsız	42.7	44.7	12.6	51.3	41.0	7.7	0.256
Zevkli	35.2	47.2	17.6	28.2	69.0	12.8	0.856
Yararlı	52.8	34.5	12.7	46.2	46.2	7.7	0.892
Yorucu	92.0	6.5	1.5	84.6	15.4	-	0.325
Sağlıklı	12.1	80.9	7.0	15.4	82.1	2.6	0.302
İddialı	23.8	58.5	17.6	17.9	71.8	10.3	0.893
Yapılacak çok iş	71.5	13.5	15.0	69.2	20.5	10.3	0.845
Engelle dolu	79.0	14.0	7.0	76.9	17.9	5.1	0.984
Basit	15.3	76.0	8.7	30.8	66.7	7.7	0.013
Tekrara dayalı	53.6	39.2	7.2	66.7	25.6	7.7	0.255
Başarı Duy. Ver.	38.4	47.5	14.1	35.9	53.8	10.3	0.906

Tablo-7: Katılımcıların trafik polisliği yaptıkları süreye göre işleri hakkındaki bazı düşüncelerinin dağılımı (%)

İşiniz	Polislik yapılan süre						p
	On yıldan az			On yıl ve üzeri			
	Evet	Hayır	K.sız	Evet	Hayır	K.sız	
Cazip	22.9	62.6	14.5	35.2	49.1	15.7	0.189
Monoton	67.4	24.2	8.3	55.0	33.0	11.9	0.066
Tatmin edici	9.8	80.3	9.8	32.7	56.1	11.2	0.002
Sıkıcı	51.1	35.9	13.0	31.5	56.5	12.0	0.034
İyi	31.8	50.8	17.4	41.5	38.7	19.8	0.436
Yaratıcı	19.5	69.9	10.5	29.0	54.2	16.8	0.689
Saygın	37.1	49.2	13.6	46.7	48.6	9.6	0.026
Rahatsız	52.3	37.1	10.6	33.6	53.3	13.1	0.016
Zevkli	26.5	55.3	18.2	43.0	42.1	15.0	0.029
Yararlı	45.5	41.7	12.9	59.0	30.5	10.5	0.077
Yorucu	87.9	9.8	2.3	93.6	6.4	-	0.077
Sağlıklı	9.1	85.6	5.3	16.8	75.7	7.5	0.321
İddialı	19.5	66.4	14.1	26.7	54.3	19.0	0.793
Yapılacak çok iş	71.7	15.0	13.4	70.8	14.2	15.1	0.786
Engelle dolu	78.8	15.9	5.3	78.7	13.0	8.3	0.679
Basit	16.2	76.9	6.9	20.8	70.8	6.9	0.642
Tekrara dayalı	55.0	36.4	8.5	57.1	37.1	5.7	0.553
Başarı Duy. Ver.	33.3	54.5	12.1	43.4	41.5	15.1	0.420

Yükseköğretim mezunu olanların işlerini basit bulmaları, eğitimlerine göre trafik polisliğinden daha iyi işleri bulabileceklerini düşünmelerinden kaynaklanabilir.

40 yaş ve üzerinde olanlar ile 10 yıl ve üzerinde trafik polisliği yapan kişilerin işlerini daha tatmin edici bulmaları ile yine 10 yıl ve üzerinde çalışanların işlerini daha saygın ve zevkli bulmaları mes-

leklerini geçen zamanla daha fazla içselleştirmiş olmalarından ya da artan yaşla birlikte başka bir iş bulmanın zorluğundan da kaynaklanabilir. Daha gençlerin işlerini sıkıcı ve rahatsız bulmaları ise, gençlerin yaptıkları işten daha farklı bir iş yapmayı istemeleri ile açıklanabileceği gibi, yine genç grubun gerçekten daha sıkıcı ve rahatsız işlerde görevlendirilmelerinden olabilir.

Tablo-8: Katılımcıların son bir ayda genellikle çalıştıkları gün bölümüne göre işleri hakkında bazı düşüncelerinin dağılımı (%)

İşiniz	Çalışılan gün bölümü						p
	Gündüz			Gece			
	Evet	Hayır	K.sız	Evet	Hayır	K.sız	
Cazip	27.8	57.4	14.8	29.5	54.9	15.9	0.916
Monoton	68.4	23.9	7.7	55.7	32.8	11.5	0.057
Tatmin edici	13.8	73.3	12.9	26.4	65.3	8.3	0.015
Sıkıcı	43.5	42.6	13.9	40.2	48.4	11.5	0.921
İyi	37.9	44.0	18.1	35.0	46.7	18.3	0.735
Yaratıcı	26.7	64.7	8.6	21.3	60.7	18.0	0.058
Saygın	43.1	45.7	11.2	40.5	51.2	8.3	0.968
Rahatsız	50.9	41.4	7.8	37.2	47.1	15.7	0.014
Zevkli	31.0	50.9	18.1	37.2	47.1	15.7	0.343
Yararlı	48.7	36.5	14.8	55.0	35.8	9.2	0.188
Yorucu	91.5	6.0	2.6	90.2	9.8	-	0.775
Sağlıklı	7.8	87.1	5.2	17.4	75.2	5.2	0.192
İddialı	18.6	66.4	15.0	27.1	56.8	16.1	0.358
Yapılacak çok iş	72.6	13.3	14.2	69.5	16.1	14.4	0.730
Engelle dolu	75.9	17.2	6.9	81.1	12.3	6.6	0.456
Basit	16.7	75.4	7.9	19.2	73.3	7.5	0.656
Tekrara dayalı	61.6	33.0	5.4	50.8	40.8	8.3	0.094
Başarı Duy. Ver.	37.4	47.8	14.8	38.0	50.4	11.6	0.660

Araştırmaya katılanların % 70.8'i 12 saat ve altında çalışırken, %29.2'si 12 saat ve üstünde çalışmaktadır. En azından personelin verimliliğinin artırılması için bu sistemin 12 saat çalışma 24 saat dinlenme esasına göre ayarlanması gerektiği (2), başka bir araştırmada ise, özellikle trafik personelinin daha verimli, güler yüzlü ve görevinde dikkatli olmasını sağlamak amacıyla 8 saat çalışma 16 saat dinlenme şeklinde çalışmaları önerilmektedir (3). Çalışma saatlerine koşut olarak araştırmaya katılanların günün hangi saatlerinde çalıştıkları incelendiğinde, polislerin %51.5'inin vardiyalı çalıştığı görülmektedir. Ankara gibi çoğu yerlere tek vasıta ile gidilemeyen bir kentte çalışan trafik personelinin evine gidiş gelişlerini de hesaplanırsa, i-yimser bir yaklaşımla 8 saat dinlenip, başka bir işle ilgilenmeden yeniden işe geldiğini söylemek mümkündür. Yorgunluk, belli bir iş ya da işlemi yapan insanın, fizyolojik nedenlerle, söz konusu işi daha fazla devam ettiremeyeceği ve psiko-somatik tükenme noktasına gelmesi şeklinde tanımlanmaktadır (4). Çok yoğun olarak dinlenme fırsatı bulunmadan yapılan işlerde bedeni yorgunluğun yanında ruhsal yorgunluk da olması bu koşullar da kaçınılmazdır.

Gündüz çalışanların vardiyalı çalışanlara göre işlerini daha rahatsız olarak değerlendirmeleri gündüz yapılan işin daha yoğun ve yorucu olmasından

kaynaklanabilir; öte yandan gece belli bir saatten sonra trafiğin yok denecek kadar az olması böyle bir sonucun çıkmasına neden olabilir.

İncelenen meslek grubuna ilişkin ulusal literatürde yeterince çalışma bulunmaması, tartışmanın daha çok kendi içinde yapılmasına neden olmuştur. Benzeri ve üzerinde pek çalışılmayan meslek gruplarında yapılacak çalışmalar, grupların özelliklerinin ve çalışma koşullarının belirlenmesini sağlayacak ve bu koşullar, çalışanların sağlığının korunması ve geliştirilmesi amacıyla düzenlenebilecektir.

Kaynaklar

1. Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Kuruluşları Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, 27.05.2002 tarihli Resmî Gazete.
2. Akçay O., Trafik Denetçilerinin Uygulamada Karşılaştıkları Problemler.
http://www.emniyet.gov.tr/StratejiGelistirmeDB/dergi/41/web/diger/Dr_Osman_AKÇAY.html.
3. Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Trafik Denetimine Bilimsel Yaklaşım, Ankara, 1999.
4. Zengin S., Polis Teşkilatının Çalışma Şartlarının Ergonomik Açısından Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1997.●